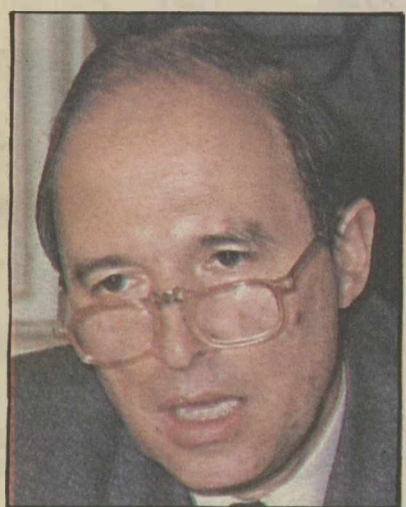
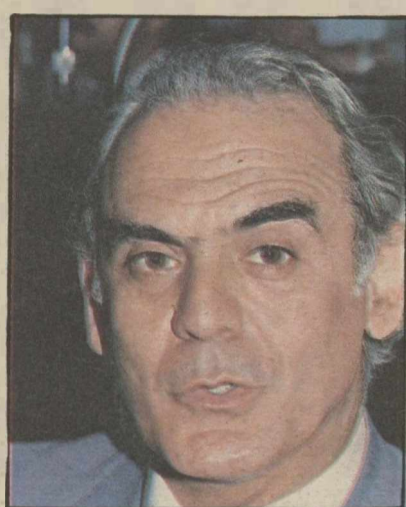

11 ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ: Σκιαγραφούν

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ:
Θα βρεθούμε στο περιθώριο αν δεν ενεργοποιηθούμε.

Α. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ:
Στη μεγάλη Ευρώπη, ο διάλογος θα κυριαρχήσει.

Μ. ΕΒΕΡΤ:
Το άνοιγμα στην Ανατολή δυσκολεύει τις επενδύσεις.

Α. ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ:
Το μεγάλο πρόβλημα είναι οι μειονότητες.

ΣΤΗ ΣΥΝΟΔΟ των πλανητών, που έγινε το '89, απέδωσαν όλα τα συνταρακτικά γεγονότα της χρονιάς οι αστρολόγοι και ζεμπλέξαν.

Πόσο όμως είναι εύκολο να... ζεμπλέξουν πολιτικοί που πάνω που έλεγαν «ουφ ξεμπλέκουμε με το '89» ήρθε το «Εθνος της Κυριακής» να τους ζητήσει προβλέψεις για τη νέα δεκαετία.

Και τι προβλέψεις να κάνει κανείς για μια χώρα που να μην ποτέ δεν πεθαίνει, αλλά που διεκδικεί παγκόσμιο ρεκόρ για μια σειρά από απίθανα πράγματα.

— Πώς εκτιμάτε ότι θα είναι η Ελλάδα τη νέα δεκαετία; είναι το ερώτημα που θέσαμε σε γνωστά πολιτικά πρόσωπα, ορισμένα από τα οποία διεκδικούν να παίξουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην πολιτική σκηνή, τη δεκαετία του '90.

Και παρά το γεγονός ότι «ουδείς προφήτης μετά τους προφήτες», γνωστοί πολιτικοί τολμούν να προβλέψουν τα... μελλούμενα. Ας τους «ακούσουμε». (Οι δηλώσεις τους παρατίθενται με αλφαβητική σειρά.)

Ανδρέας Ανδριανόπουλος, βουλευτής της ΝΔ, τώως υπουργός Εμπορίου:

«Η επόμενη δεκαετία σίγουρα θα σηματοδοτεί από συνταρακτικές αλλαγές και στην Ελλάδα και στον γύρω κόσμο. Οι μεταβολές που γίνονται στην Ανατολική Ευρώπη και στα Βαλκάνια θα έχουν σημαντικές επιπτώσεις και στη δική μας μελλοντική πορεία. Το κυριότερο πρόβλημα που θα αντιμετωπίσουμε, θα είναι πρόβλημα δυναμικών μειονοτήτων.

Το πρόβλημα που κυρίως εμείς αντιμετωπίζουμε, είναι ότι ενώ ανήκουμε στην ΕΟΚ, εν τούτοις, γεωγραφικά αλλά και οικονομικά, είμαστε πλησιέστερα προς την προβληματική πλευρά της Ευρώπης. Κι έχουμε πάρα πολύ κοντά μας τον μουσουλμανικό κίνδυνο.

Κατά συνέπεια οι εθνικιστικές και μειονοτικές εξάρσεις που θα υπάρχουν στις χώρες των Βαλκανίων, αλλά και της Αν. Ευρώπης, θα έχουν σίγουρα επιπτώσεις και σ' εμάς.

Για να εξασφαλίσουμε λοιπόν μια πορεία ηρεμίας και ισορροπίας και να αποφύγουμε σοβαρά εσωτερικά προβλήματα, θα πρέπει να δώσουμε μεγάλη έμφαση στη γρήγορη εξέλιξη των οικονομικών μας προβλημάτων. Κι αυτό δεν βλέπω να γίνεται παρά μόνον αν δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στις αρχές της οικονομίας, της ελεύθερης αγοράς».

Γρηγόρης Γιανναρός, αναπληρωτής υπουργός Βιομηχανίας:

«Στον ορίζοντα της δεκαετίας του '90 διαγράφεται η ορμητική εισβολή της δημοκρατίας σ' όλες τις εκφράσεις της πολιτικής ζωής και της κοινωνικής λειτουργίας. Με την αποδυνάμωση του ρόλου των δύο υπερ-

Φ. ΚΟΥΒΕΛΗΣ:
Το 2000 η χώρα μας θα είναι αγνώριστη.

της ΠΑΝΝΑΣ ΜΠΑΛΗ

Ανακατατάξεις

Μπαίνουμε σε μια νέα εποχή, όπου θα συντελεστούν σοβαρές ανακατανομές της οικονομικής και της πολιτικής ισχύος σε παγκόσμιο επίπεδο, στο επίπεδο των ολοκληρωμένων, σε εθνικό επίπεδο. Θα κερδίζουν έδαφος οι πολλοί και θα χάνουν δύναμη οι λίγοι.

Αλίκη Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου, καθηγήτρια της Παντείου, πρόεδρος του συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας:

«Η σημερινή συγκυρία δεν είναι βέβαια διάλογος ενθαρρυντική ως αφετηρία πρόβλεψης. Κανείς όμως δεν μπορεί να αποκλείσει την επέλευση απόβλεπτων εννοικών γεγονότων. Για παράδειγμα, ποιος προειδ, έστω, εδώ και λίγα χρόνια, την τόσο ταχεία και ομαλή πτώση του Τείχους του Βερολίνου;

Το πιο ανησυχητικό φαινόμενο, πάντως, στη χώρα μας είναι ο εν-

τελώς αχαλίνωτος ατομικισμός, που βασιλεύει σε όλα τα στρώματα, αρχίζοντας από τα πιο υψηλά και "υπεύθυνα", που δίνουν άλλωστε και τον τόνο. Τέτοιου είδους στάση εμποδίζει το ξεπέρασμα της πολλαπλής κρίσης που ζούμε σήμερα».

Μανώλης Δρεττάκης, βουλευτής του Συνασπισμού:

«Το πώς θα είναι η Ελλάδα το 2000 εξαρτάται από τι θα γίνει από σήμερα μέχρι τότε.

Αν η χώρα μας συνεχίζει την πορεία που ακολούθησε τη δεκαετία που έληξε χτες, είναι βέβαιο ότι θα βρεθούμε σε πολύ χειρότερη θέση από εκείνη στην οποία φτάσαμε σήμερα.

Για να βρεθούμε σε μια καλύτερη θέση, που να είναι ανταγωνιστική σε όλους τους τομείς, θα πρέπει να ακολουθήσουμε σε ολόκληρη τη νέα δεκαετία μια ριζικά διαφορετική πολιτική.

Το βασικό στοιχείο της νέας αυτής πολιτικής θα πρέπει να είναι η συνετής εφαρμογή ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος Εθνικής Ανασυγκρότησης, το οποίο θα αξιοποιεί όλες τις δυνάμεις του τόπου και, πρώτα απ' όλα, το πολιτικό ανθρώπινο δυναμικό του».

Μιλτιάδης Εβέρτ, βουλευτής της ΝΔ, τώως υπουργός Υγείας:

«Η δεκαετία του '90 ανατέλλει με ευνοϊκές προοπτικές για την ανθρω-

πότητα. Η ΕΟΚ θα οδηγηθεί στην πολιτική ενοποίηση.

Δυστυχώς, τα πράγματα για τη χώρα μας δεν είναι τόσο ευνοϊκά όσο στην Ευρώπη. Κλείσαμε μια χαμηλή δεκαετία, η οποία κληρονομήσει μεγάλα οικονομικά προβλήματα. Υπάρχει κίνδυνος να απομονωθούμε και το 1992 να μη μας επιτραπεί η πλήρης συμμετοχή μας στην οικονομική ενοποίηση. Είναι ανάγκη, συνεπώς, μέχρι το '92 να ισορροπήσει η οικονομία μας, όσον αφορά τον πληθωρισμό και συνεπώς και τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα.

Η προσέλευση ξένων επενδύσεων θα γίνει πιο δύσκολη, λόγω του ανοιγματος των ανατολικών επενδυτικών αγορών.

Η πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, θα εξασφαλίσει και την αμυντική θωράκιση των χωρών μελών. Αυτό για τη χώρα μας θα έχει σαν συνέπεια τη μείωση του κινδύνου από την ανατολή.

Διέξοδος

Η πολιτική σταθερότητα θα εξαρτηθεί από τη συνειδητοποίηση ότι τουλάχιστον για το πρώτο ήμισυ της δεκαετίας χρειάζονται αυτοδύναμες κυβερνήσεις και, συνεπώς, εκλογικά όλη τις δυνάμεις του τόπου και, πρώτα απ' όλα, το πολιτικό ανθρώπινο δυναμικό του».

Μιλτιάδης Εβέρτ, βουλευτής της ΝΔ, τώως υπουργός Υγείας:

«Η δεκαετία του '90 ανατέλλει με ευνοϊκές προοπτικές για την ανθρω-

πότητα. Η ΕΟΚ θα οδηγηθεί στην πολιτική ενοποίηση. Δυστυχώς, τα πράγματα για τη χώρα μας δεν είναι τόσο ευνοϊκά όσο στην Ευρώπη. Κλείσαμε μια χαμηλή δεκαετία, η οποία κληρονομήσει μεγάλα οικονομικά προβλήματα. Υπάρχει κίνδυνος να απομονωθούμε και το 1992 να μη μας επιτραπεί η πλήρης συμμετοχή μας στην οικονομική ενοποίηση. Είναι ανάγκη, συνεπώς, μέχρι το '92 να ισορροπήσει η οικονομία μας, όσον αφορά τον πληθωρισμό και συνεπώς και τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα.

πότητα. Η ΕΟΚ θα οδηγηθεί στην πολιτική ενοποίηση. Δυστυχώς, τα πράγματα για τη χώρα μας δεν είναι τόσο ευνοϊκά όσο στην Ευρώπη. Κλείσαμε μια χαμηλή δεκαετία, η οποία κληρονομήσει μεγάλα οικονομικά προβλήματα. Υπάρχει κίνδυνος να απομονωθούμε και το 1992 να μη μας επιτραπεί η πλήρης συμμετοχή μας στην οικονομική ενοποίηση. Είναι ανάγκη, συνεπώς, μέχρι το '92 να ισορροπήσει η οικονομία μας, όσον αφορά τον πληθωρισμό και συνεπώς και τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα.

Η προσέλευση ξένων επενδύσεων θα γίνει πιο δύσκολη, λόγω του ανοιγματος των ανατολικών επενδυτικών αγορών.

Η πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, θα εξασφαλίσει και την αμυντική θωράκιση των χωρών μελών. Αυτό για τη χώρα μας θα έχει σαν συνέπεια τη μείωση του κινδύνου από την ανατολή.

Η πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, θα εξασφαλίσει και την αμυντική θωράκιση των χωρών μελών. Αυτό για τη χώρα μας θα έχει σαν συνέπεια τη μείωση του κινδύνου από την ανατολή.

Μίκης Θεοδωράκης, βουλευτής της Επικρατείας της ΝΔ:

«Φοβάμαι ότι μάλλον είναι αργά για μας. Το περίφημο δαίμονιο της Φυλής δεν μπορεί να κάνει τίποτα σ' αυτή την περίπτωση. Στα 1967-74 η χώρα μας δοκιμάστηκε από την θεομηνία της χούντας.

Μίκης Θεοδωράκης, βουλευτής της Επικρατείας της ΝΔ:

«Φοβάμαι ότι μάλλον είναι αργά για μας. Το περίφημο δαίμονιο της Φυλής δεν μπορεί να κάνει τίποτα σ' αυτή την περίπτωση. Στα 1967-74 η χώρα μας δοκιμάστηκε από την θεομηνία της χούντας.

Είμαστε σχετικά τυχεροί — αναφέρομαι στη Χίλη — να απαλλαγούμε από τους στρατιωτικούς πριν να είναι για μας πολύ αργά. Ακολούθησε η Δημοκρατία. Δεν νομίζω ότι

την Ελλάδα της νέας δεκαετίας

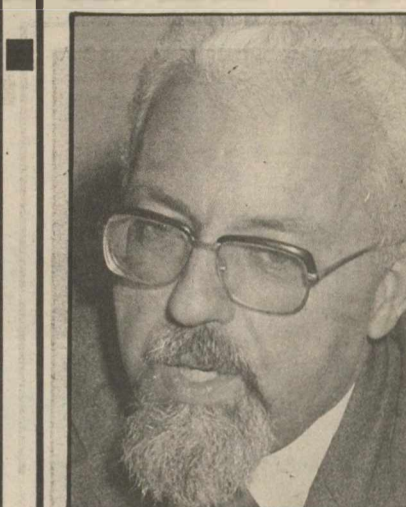
Μ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ:
Φοβάμαι πως είναι πια αργά για μας...

Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ:
Προσεύχομαι να μη σκάσει η βόμβα των Βαλκανίων.

Γ. ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ:
Στη δεκαετία πολλοί θα κερδίσουν, λίγοι θα χάσουν.

Μ. ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ:
Η Ελλάδα του '90 θα κρίνει και την Ελλάδα του 2000.

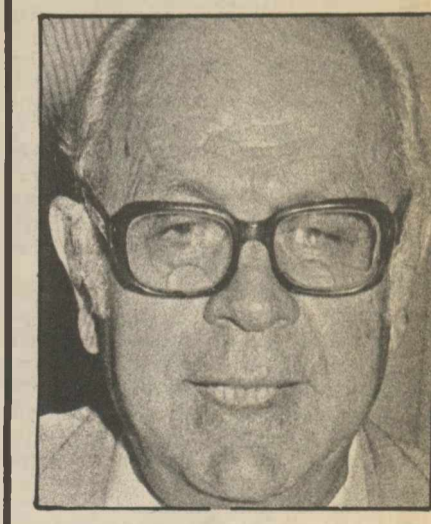
ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

ΘΑ ΜΑΣ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΟΥΝ

Οι μειονότητες μπορεί να μετατρέψουν την περιοχή σε πυριτιδαποθήκη.

ΑΛ. ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ:
Φοβάμαι τον αχαλίνωτο ατομικισμό μας...

Ι. ΖΙΓΑΝΗΣ:
Πρέπει να διαλυθούν τα δύο προσωποπαγή κόμματα...

κάναμε καλή χρήση. Σε σχέση με τους ώριμους και δυνατούς συνεταιρικούς της ΕΟΚ ειδικότερα, πορευτήκαμε με ελαφρότητα και χωρίς ευθύνη. Έτσι φτάσαμε στο χείλος της καταστροφής.

Όχι μόνο οικονομική. Αλλά πολύ χειρότερα, ηθικής και πολιτιστικής. Μπαίνουμε έτσι στην τελευταία δεκαετία, χωρίς οικονομική υποδομή, χωρίς αναπτυξιακή προοπτική και με βαριά τραυματισμένη την ηθική μας ταυτότητα.

Φώτης Κουβέλης, βουλευτής του Συνασπισμού, τώως υπουργός Δικαιοσύνης:

«Οι διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας σηματοδοτούν αποφασιστικά την πορεία προς το 2000. Η πραγματικότητα του 2000 θα προσδιοριστεί από τις λύσεις που θα δοθούν στο οικονομικό πρόβλημα, που είναι βαθύτατα πολιτικό.

Θα εξαρτηθεί από την ύπαρξη αποφασιστικού ρόλου, των δυναμικών της εργασίας στο δημοκρατικό προγραμματισμό, στη ροή των επενδύσεων, στον κοινωνικό έλεγχο της λειτουργίας του κράτους και της οικονομίας.

Σε κάθε περίπτωση, το 2000 θα είναι έντονα επαναπροσδιοριστικό των πολιτικών πραγμάτων της χώρας. Οι ανακατατάξεις που συντελούνται στη μείωση Ευρώπης θα επηρεάσουν σημαντικά τον πολιτικό χάρτη της χώρας.

Κώστας Λαλιώτης, μέλος του Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ:

«Η Ιοετία του '90 δεν είναι μόνο η τελευταία αλλά και η πιο κρίσιμη

του αιώνα μας. Μια νέα τάξη πραγμάτων σε διεθνές επίπεδο, που συμβαδίζει τόσο με μια αστάθεια, όσο και με την κυριαρχία του "Τρίτου κύματος" του πολιτισμού.

Μια νέα Ευρώπη ενωμένη, δημοκρατική και σύγχρονη από την Ιβηρική Χερσόνησο, μέχρι τη Ουράλια, όπου η "ανακάλυψη" της Ανατολής ελπίζω να μην αποβεί σε βάρος του "Νότου".

Μια εξάρτηση κινήσεων με εθνικιστικό, φυλετικό και θρησκευτικό προσανατολισμό, που μπορούν να διαφοροποιήσουν και να αποδιαιρθώσουν τη συνοχή και τα όρια των σημερινών κρατών. Αυτό το φαινόμενο θα γίνει κυρίαρχο στην "αποκρατορία" της Σοβιετικής Ένωσης, αλλά θα μετακινήσει με ραγδαία ταχύτητα στην Ευρώπη, τα Βαλκάνια, που είναι βαθύτατα πολιτικό.

Μια Βαλκανική Χερσόνησο, νευραλγική και ευαίσθητη με πολύ δύσκολη ισορροπία και σταθερότητα, που είναι προσεύχομαι να μη μετεξελιχτεί σε πυριτιδαποθήκη.

Μια συγκλίση των κοινωνικο-οικονομικών συστημάτων στις χώρες της Δυτικής και Ανατολικής Ευρώπης, μέσα από την ανάδειξη και τον καθοριστικό ρόλο της Ευρω-αριστεράς, ως ελεύθερου, σύγχρονου, δημοκρατικού, πλουραλιστικού και σοσιαλιστικού ρεύματος».

Κώστας Σημιτής, υπουργός Παιδείας:

«Η Ελλάδα του 2000 θα προσδιοριστεί κυρίως από την εξέλιξη της σχέσης μας με την Ευρωπαϊκή Κοι-

νότητα και τον διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνή περίγυρό μας. Οι πολιτικές οικονομικές και κοινωνικές δυνάμεις της χώρας μας θα πρέπει να επικεντρώσουν την ευαισθησία και τις προσπάθειές τους στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, αν δεν θέλουμε να δούμε την περιθωριοποίηση της Ελλάδας στην Ευρώπη, όπου, σ' αυτή την περίπτωση θα προσφέρουμε κυρίως υπηρεσίες στον τουρισμό και στην τρίτη ηλικία.

Μπαίνουμε σε μια εποχή όπου ξεπερνούνται οριστικά οι διαχωριστικές γραμμές του Β Παγκόσμιου Πολέμου, ανοίγεται μια προοπτική για μια Ευρώπη από τον Ατλαντικό ως τη Ουράλια και ιδεολογικά και ταξικά πλέον είναι εμφανής η σύγκλιση όλων των προοδευτικών δυνάμεων σε μια Ευρωαριστερά, η οποία πλέον καθιερώνει τον άνθρωπο ως το βασικό συντελεστή των εξελίξεων.

Κατευθύνσεις

Για να αποτρέψουμε μια τέτοια εξέλιξη θα πρέπει να αναπτύξουμε πολιτικές και δραστηριότητες σε τρεις κατευθύνσεις:

● Μια κατεύθυνση αφορά την ολοκλήρωση και το τελικό περιεχόμενο του θεσμικού πλαισίου, που θα συγκροτεί την Ενιαία Αγορά και τον Ενιαίο Κοινωνικό Χώρο.

● Η δεύτερη κατεύθυνση αφορά την επεξεργασία και εφαρμογή πολιτικών που θα προετοιμάζουν την ελληνική οικονομία και κοινωνία για μια απρόσκοπτη και δημιουργική ένταξη στα νέα πλαίσια της ευρωπαϊκής Ενοποίησης.

● Η τρίτη κατεύθυνση θα πρέπει να αφορά την αναζήτηση και εφαρμογή πολιτικών που θα κατανοούν δικαία το κόστος και τα οφέλη, που θα προκύψουν για τα κράτη — μέλη από την εφαρμογή της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης διασφαλίζοντας έτσι την ευρύτερη δυνατή συναίνεση και συνθήκες εργασιακής ειρήνης».

Ακης Τσοχατζόπουλος, υπουργός Μεταφορών:

«Αναμφισβήτητη η δεκαετία αυτή θα αποτελέσει τη μεγάλη πρόκληση για την εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας.

Η εξέλιξη αυτή επιβάλλεται, τόσο από το ορόσημο της 1/1/92, που σηματοδοτεί η ενιαία οικονομική και κοινωνική αγορά της ΕΟΚ, όσο όμως και από το λαϊκό ξέσπασμα εκδημοκρατισμού και ανανέωσης που συντελείται στις χώρες του υπερχυμένου σοσιαλισμού.

Μπαίνουμε σε μια εποχή όπου ξεπερνούνται οριστικά οι διαχωριστικές γραμμές του Β Παγκόσμιου Πολέμου, ανοίγεται μια προοπτική για μια Ευρώπη από τον Ατλαντικό ως τη Ουράλια και ιδεολογικά και ταξικά πλέον είναι εμφανής η σύγκλιση όλων των προοδευτικών δυνάμεων σε μια Ευρωαριστερά, η οποία πλέον καθιερώνει τον άνθρωπο ως το βασικό συντελεστή των εξελίξεων.

Η εξέλιξη αυτή θα επηρεάσει την πορεία της χώρας μας. Η εξειδικευμένη πολιτική πρόταση για κάθε θέμα, η ευρύτερη συναίνεση και οι θεσμοθετημένες συμμετοχικές διαδικασίες, θα είναι οι βασικές αρχές που θα οριοθετήσουν την πορεία της επιτυχίας.

Εκείνες οι πολιτικές δυνάμεις που θα ανταποκριθούν σε αυτές τις αρχές, θα συγκροτήσουν και τις απαραίτητες πλειοψηφίες που απαιτούνται για την εξέλιξη του τόπου».